

PRAKTYKI W NOWYM JORKU

Każdy student kierunku informacja naukowa i bibliotekoznawstwo Uniwersytetu Jagiellońskiego zobowiązany jest odbyć między czwartym a piątym semestrem studiów 20-dniowe praktyki biblioteczne. Moje doświadczenie postanowiłam zdobywać w bibliotece Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce, mającego siedzibę w Nowym Jorku. Instytut jest jedną z najważniejszych instytucji polskich poza granicami kraju. Swoją pozycję zawdzięcza cennym zbiorom archiwalnym, bibliotecznym i muzealnym oraz ożywionej działalności naukowej i kulturalnej prowadzonej wśród Polonii amerykańskiej.

Instytut został założony w 1943 roku jako kontynuacja Instytutu Badania Najnowszej Historii Polski, działającego w Warszawie od 1923 do 1939 roku. Utworzony został przez grupę najbliższych współpracowników marszałka Józefa Piłsudskiego, którzy w wyniku działań wojennych znaleźli się w Stanach Zjednoczonych. Uznali oni za konieczne powołanie autonomicznego ośrodka pracy

Pracownicy i wolontariusze Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce

naukowo-badawczej zajmującego się nie tylko gromadzeniem, przechowywaniem i badaniem dokumentów dotyczących Polski, ale także popularyzowaniem prawdziwej, niezafalszowanej wiedzy o Polsce i jej historii najnowszej¹. Placówka mieści się w akademickiej części Manhattanu – w East Village, przy Drugiej Alei między Jedenastą i Dwunastą Ulicą.

Podstawowy dział zbiorów Instytutu stanowi archiwum, które obejmuje obecnie ponad 200 metrów bieżących akt, a ponadto kolekcję fotograficzną, kartograficzną, filatelistyczną i audiowizualną. Instytut przechowuje, między innymi, najcenniejsze dokumenty z okresu władzy marszałka Józefa Piłsudskiego: rękopisy, fotografie, medale oraz mundury polskich legionistów. Biblioteka Instytutu, o profilu naukowym i fachowym, mieści około 23 tysięcy woluminów, w tym stare druki, książki rzadkie i zbiór czasopism emigracyjnych. Do cennych muzealiów należą obrazy znanych polskich malarzy (m.in. Juliusza Kossaka, Józefa Chełmońskiego, Jana Matejki, Leona Wyczółkowskiego) oraz zbiór medali, odznaczeń i pamiątek wojskowych. Instytut jest otwarty przede wszystkim dla Polonii amerykańskiej. Organizuje promocje książek, prelekcje, spotkania z dyplomatami i historykami, a raz w miesiącu pokazy filmów dokumentalnych polskich reżyserów.

Do moich prac z zakresu praktyk bibliotecznych należało, między innymi, katalogowanie książek oraz digitalizacja materiałów archiwalnych, czyli skanowanie i opisywanie dokumentów, a następnie umieszczanie ich na stronie internetowej

Instytutu. Obecnie można już swobodnie przeglądać dokumenty on-line z takich zespołów, jak „Archiwum Józefa Piłsudskiego”, „Poselstwo Rzeczypospolitej Polskiej w Rio de Janeiro”, „Kolekcja dotycząca prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Ignacego Mościckiego”, „Rząd polski na emigracji” oraz „Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Watykanie”. Wspólnie z Naczelną Dyрекcją Archiwów Państwowych Instytut podjął się realizacji nowego projektu, jakim jest opracowywanie zbiorów z okresu powstań śląskich. Prace nad digitalizacją tych zasobów postępują obecnie z pomocą ponad 60 wolontariuszy pracujących w USA, Polsce i innych miejscach na świecie. W przygotowaniu są już kolejne archiwa, które niebawem znajdą się na stronie internetowej.

Prace digitalizacyjne wspierają wolontariusze i pracownicy współpracujących instytucji z Polski. Instytut nadal potrzebuje wolontariuszy chcących zaangażować się w prace porządkowania i opracowania zasobów. Na stronach placówki czytamy: *Cieszymy się z każdego wolontariusza, który pomaga nam w prowadzeniu tej ciekawej pracy.*

Milena J. Kalczyńska

studentka III roku informacji naukowej i bibliotekoznawstwa

Artykuł został przygotowany pod kierunkiem dr. Piotra Lechowskiego, Instytut INIB UJ

Wejście do Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce

¹ <http://www.pilsudski.org/portal/pl/o-nas/historia/47-historia-instytutu-jozefa-pisudskiego-w-ameryce> [dostęp 3.11.2012].

JUBILEUSZ INSTYTUTU JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO W AMERYCE

Rozmowa z dr Magdą Kapuścińską, prezesem Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce

□ **Jakie inicjatywy są obecnie podejmowane w Instytucie Józefa Piłsudskiego w Ameryce?**

■ Są one ściśle związane z misją Instytutu, tzn. zbieraniem, zabezpieczaniem i udostępnianiem zasobów archiwalnych, przekazywaniem wiedzy o polskim dziedzictwie narodowym i promowaniem kultury oraz historii Polski. Najważniejszy jest, rozpoczęty w 2007 roku, projekt digitalizacji dokumentów archiwalnych, w którym biorą udział głównie wolontariusze oraz inne osoby zatrudnione dzięki funduszom otrzymywanym z Polski. To długofalowy i pracochłonny program. Digitalizację rozpoczęliśmy w 2007 roku od najważniejszych zbiorów – tzw. Archiwum Belwederskiego, ocalonego w 1939 roku z płonącej Warszawy. W programie Instytutu ważną rolę odgrywa edukacja i popularyzacja historii Polski. Kilka razy w roku prowadzone są w naszej galerii zajęcia z zakresu historii dla młodzieży polskich szkół kształcących z Nowego Jorku. Często zapraszani są dyplomaci, historycy czy świadkowie historii, którzy wygłaszają wykłady.

□ **Jakie są priorytety Instytutu?**

■ W tym roku naszym głównym priorytetem są obchody 70. rocznicy powstania Instytutu. W czerwcu 2013 roku na Zamku Królewskim w Warszawie planujemy zorganizowanie uroczystości jubileuszowej. Będzie to gala połączona z wręczeniem nagród Instytutu oraz sympozjum naukowe wraz z tematyczną wystawą w siedzibie Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”. W październiku planujemy zorganizowanie obchodów w Konsulacie Generalnym w Nowym Jorku. W związku z rokiem jubileuszowym oprac-

Dr Magda Kapuścińska, prezes Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce

wujemy nowy folder reklamowy oraz skrypt wykładów jednego z założycieli Instytutu – prof. Wacława Jędrzejewicza.

□ **Do kogo kierowany jest program oraz wydarzenie towarzyszące?**

■ Zachowanie dziedzictwa narodowego, zabezpieczanie i udostępnianie zasobów to programy ważne dla wszystkich Polaków, tak mieszkających w kraju, jak i na obczyźnie. Edukacja i popularyzacja historii Polski skierowana jest przede wszystkim do społeczności polskiej i polsko-amerykańskiej w Nowym Jorku. Uroczystości organizowane w Polsce służą do przedstawienia znaczenia i działań Instytutu dla zachowania dziedzictwa narodowego i promowania Polski.

□ **Jakie zadania przewidziane są dla wolontariuszy?**

■ Wolontariusze pracują w Instytucie od początku jego istnienia. Założyciele tej placówki, działacze, członkowie Rady – to wolontariusze. Ja jestem wolontariuszem od 1979 roku. Od przeszło czterech lat jestem prezesem Instytutu. Wolontariusze opracowują zbiory archiwalne, porządkują i katalogują w systemie cyfrowym książki. Pomagają także w organizacji różnych wydarzeń. Jest ich obecnie dwudziestu, a trzeba dodać jeszcze około 50, którzy digitalizują w swoich domach *on-line* archiwum „Powstania śląskie”. Wielu z nich to studenci wyższych uczelni i uczniowie szkół licealnych. Stale przyjmujemy wolontariuszy i cieszymy się z każdej nowej osoby, która chce nam pomagać.

□ **Dziękuję za rozmowę.**

Rozmawiała Milena J. Kalczyńska